

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi (1) zasądził od M. S. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G. kwotę 504,45zł zł w zakresie kwoty 488, 00zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 30 października 2015r. do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że po dniu 1 stycznia 2016r. stopa odsetek nie przekroczy maksymalnych odsetek za opóźnienie, w zakresie kwoty 5,65zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 października 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r, oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty oraz kwotę 12 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

2) oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżyła w części powódka tj. w punkcie 2, w którym Sąd oddalił powództwo zarzucając mu naruszenia prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie :

- art. 385¹ k.c. w zw. z art. 58k.c. , polegające na przyjęciu, że postanowienie umowne zastrzegające wysokość prowizji ma charakter niedozwolonego postanowienia umownego w rozumieniu tego przepisu, podczas gdy postanowienie umowne określające wysokość prowizji zostało w umowie wskazane w sposób jednoznaczny i było w świetle zapisów umownych obok wysokości udzielonej pożyczki głównym świadczeniem stron, a zatem nie podlega dokonanej przez Sąd ocenie w świetle zapisów art. art. 385¹ §1 k.c., bowiem uznania w/w postanowienia umownego za niedozwolone nie zostały w niniejszej sprawie wypełnione. Nadto postanowienie umowne określające wysokość prowizji, wbrew odmiennemu stanowisku Sądu Rejonowego, nie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i nie narusza rażąco interesów konsumenta.

W oparciu o powyższe zarzuty apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie powództwa w zaskarżonym zakresie i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za I i II instancję według norm przepisanych.

Ewentualnie wnosila o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest nie zasadna i podlega oddaleniu. Sąd drugiej instancji nie przeprowadzał postępowania dowodowego, to stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku zostaje ograniczone jedynie do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa. Uznając ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu pierwszoinstancyjnym za prawidłowe, Sąd Okręgowy podziela je i przyjmuje za własne.

Przechodząc od omawiania zarzutu naruszenia prawa materialnego, należy uznać go chybnym.

Zgodnie z art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Ustawa za niezgodnione indywidualnie postanowienia umowy, nakazuje traktować te, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

Nie może być wątpliwości, że strona pozwana w sprawie jest konsumentem, który zawarł umowę pożyczki z przedsiębiorcą.

Nie budzi również wątpliwości, że postanowienie umowne dotyczące prowizji nie dotyczyły głównych świadczeń stron. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 czerwca 2004 roku (I CK 635/03) pojęcie „głównych świadczeń stron” (art. 385¹ § 1 zd. 2. k.c.) należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Opłata prowizji z całą pewnością nie należą do istoty umowy pożyczki.

W końcu nie może podlegać również dyskusji, iż postanowienia umowne dotyczące prowizji nie zostały indywidualnie uzgodnione ze stroną pozwaną. Są one częścią standardowej umowy, którą powodowa spółka stosuje do wszystkich klientów. Nie podlegają one negocjacji choćby na sposób zawierania umowy. Prowizja od razu jest potrącana z całkowitej kwoty pożyczki w dniu zawarcia umowy. Powód w umowie nie wskazał w jaki sposób została wyliczona kwota prowizji, jest ona podana kwotowo, bez wskazania składników chociaż w umowie mowa jest, że jest to opłata należna za udzielenie pożyczki i czynności związane z zawarciem umowy pożyczki.

Zastrzeżenie w umowie na niekorzyść klienta opłaty prowizji w wysokości 918.40zł przy pożyczce w kwocie 1718,40zł bez jakiegokolwiek związku z rzeczywistymi kosztami tych czynności rażąco narusza interes konsumenta i dobre obyczaje.

Opłata z tytułu prowizji - może, co najwyżej odnosić się do rzeczywistych czynności, odzwierciedlać jej rzeczywisty koszt i nie może stanowić źródła dochodu pożyczkodawcy.

W stanie faktycznym sprawy opłata z tytułu prowizji jest oderwana od rzeczywistych kosztów czynności i ma w ocenie Sądu stanowić jedynie dodatkowe źródło dochodu pożyczkodawcy (wskazuje na to wysokość opłaty).

Zastrzeżenie w umowie na niekorzyść klienta opłaty za sam fakt udzielenia pożyczki, w wysokości niezwiązanej z poniesionymi kosztami czynności zmierzających do zawarcia umowy i w wysokości rażąco wysokiej - odpowiadającej ponad 70% udzielonej pożyczki, Sąd uznaje postanowienie umowne o obowiązku zapłaty prowizji w takiej wysokości, za regulujące obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające jego interesy.

Opłata pobierana za sam fakt zawarcia umowy pożyczki (prowizja), co do zasady jest dopuszczalna, ale winna odzwierciedlać koszty z tym związane i nie może stanowić źródła dochodu pożyczkodawcy.

W stanie faktycznym sprawy opłata prowizji jest oderwana od rzeczywistych kosztów zawarcia umowy i ma stanowić jedynie źródło dochodu pożyczkodawcy. Źródło dochodu wyższe niż odsetki maksymalne.

W ocenie Sądu Okręgowego ustanowienie opłaty administracyjnej w sposób jak to zrobiono w niniejszej sprawie służy obejściu przepisów o odsetkach maksymalnych. Stanowi w istocie rzeczy próbę ukrycia rzeczywistego oprocentowania pożyczki.

Gdyby wic nawet przyjąć, że zastrzeżenie umowne opłaty administracyjnej nie jest klauzulą niedozwoloną, to i tak należy uznać je za nieważne w oparciu o art. 58 §1 i 3 k.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił apelację jako niezasadną na podstawie art. 385 k.p.c.